

METODICKÝ POSTUP PRO ORGANIZACI SÍŤOVÝCH SETKÁNÍ

Úvod

Péče o děti a dospívající s psychickými problémy je bohužel stále značně roztržštěná. Existuje několik organizací, institucí a služeb, které často vzájemně nekomunikují. Dítě navštěvuje svého lékaře, psychologa, čerpá služby ze sociálních služeb, hledá podporu v rodině, mezi přáteli, příbuznými – a tito lidé se ve většině případů nikdy společně nesetkali. A přitom v takovém společném dialogu, se ukrývají překvapivé zdroje.

Kdo se síťových setkání může účastnit

Neformální zdroje podpůrné sítě

- Dítě
- Jeho blízcí, rodina
- Přátelé, spolužáci

Formální zdroje podpůrné sítě

- Odborníci z řad sociálního sektoru (ostatní poskytovatelé sociálních služeb, zástupce Střediska výchovné péče; OSPOD)
- Odborníci z řad zdravotního sektoru (klinický psycholog; psychiatrická sestra; pediatr; lůžková péče – DPN Velká Bíteš, Psychiatrická klinika Brno Bohunice)
- Odborníci z řad školského sektoru (Pedagogicko psychologická poradna; Metodikové prevence ZŠ a SŠ; školní psychologové; třídní učitelé; zástupce volnočasové aktivity, které se dítě účastní)

Důležité je sdílenou péči koordinovat a zavést aktivní case management případu. Case manager nese zodpovědnost za proces vytváření podpůrné sítě kolem dítěte a za proces mapování a vyhodnocení potřeb dítěte a rodiny.

Zapojení sociální sítě kolem dítěte hned od počátku spolupráce

1. První kontaktní rozhovor probíhá většinou přes telefon. Pracovník pokládá tomu, kdo tým kontaktoval, otázky typu: „Kdo může pomoci a může se zúčastnit prvního setkání? Kdo další si dělá o dítě starosti?...
Zjišťuje, zda má rodina i nějaké širší okolí (prarodiče, přátelé atd.). Zda má rodina nějaké formální nebo neformální podpůrné sítě ve svém okolí, které zajišťují základní péči o dítě nebo mohou pomoci v krizových situacích.
2. Case manager získává kontakty na všechny důležité osoby a organizuje setkání.
3. Je vhodné, aby case manager zjistil, co nejvíce informací o dosavadní podpoře. Co už rodina vyzkoušela, co se dařilo a co naopak ne, co už tým opakovat nemá.
4. Je vhodné, aby case manager vysvětlil rodině přínosy multidisciplinárního přístupu, a také zejména dítěti, kterému může být nejasné, proč se v rodině objevuje nová řada různých lidí.
5. Tým se může sejít zvláště s různými členy rodiny nebo sociální sítě v případě, pokud nejsou společná setkání možná – např. v případech násilí, zneužívání, týrání atp. (V takovém případě je ale možné vybídnout danou osobu otázkami k tomu, aby se vyjádřila k tomu, co by chybějící členek řekl, kdyby tu byl)
6. Pracovník se může dopředu domluvit s dítětem/rodičem, které informace může s blízkými osobami sdílet a o kterých by mluvit neměl.

Společné síťové setkání

1. První společné setkání se koná v přirozeném prostředí rodiny, pokud je to jenom trochu možné. Následná setkání už se domlouvají dle dohody s dítětem, rodinou a dalšími aktéry sociální sítě dítěte.
2. Mapování je vhodné rozfázovat a učinit v rámci několika různých kontaktů a v různých prostředích:
 - S dítětem a rodiči dohromady v přirozeném prostředí v rámci polostrukturovaného rozhovoru.
 - Pozorováním v rodině při návštěvě v domácnosti.

- Rozhovory s rodiči a dětmi zvlášť.

Výhodné je vést mapování i s oběma rodiči zvlášť, protože názor rodičů se může rozcházet. Jednotlivé rozhovory provést (minimálně s dětmi) i mimo prostředí rodiny.

3. Na setkání se objasní a identifikují vývojové potřeby dítěte. Úvodní mapování potřeb má být dokončeno v průběhu max. cca 3 setkání (ideálně do jednoho měsíce).
4. Na setkání se vyhodnotí, kdo bude koordinovat mapování potřeb.
5. Na setkání se vyhodnotí, kdo bude zapojený do mapování potřeb.
6. Setkání je vhodné 1x za 3 měsíce opakovat – situace se stále vyvíjí a je třeba zachytit změnu potřeb v procesu.
7. Ideálně jsou na setkání přítomni minimálně dva členové multidisciplinárního týmu, kteří se starají o to, aby byl zajištěn dialogický proces. Při setkání dbají na to, aby byl věnován dostatek prostoru všem přítomným, ale třeba i nepřítomným hlasům a aby nedocházelo k pocitům ohrožení. Pracovník upřesňuje možná sdělení, drží téma.

Přínosná pro obě strany je varianta, kdy se klíčovým pro rodiče a klíčovým pro dítě stává vždy jiný pracovník z týmu. Dítě má prostor si vytvořit bezpečný a důvěryhodný vztah s pracovníkem, který není v intenzivním a klíčovém vztahu s rodičem.

Závěrem prvních setkání si rodina a podpůrná síť klade tyto otázky:

- Jaké informace už máme?
- Jaké informace potřebujeme zjistit?
- Kdo další má být zapojen?
- Kde jsme teď?
- Kde potřebujeme být?
- Kde si přejeme být?
- Jaké zdroje a silné stránky lze využít?
- Jak důležité hodnoty a postoje má rodina a její členové?
- Co je potřeba vyřešit hned, co počká?